

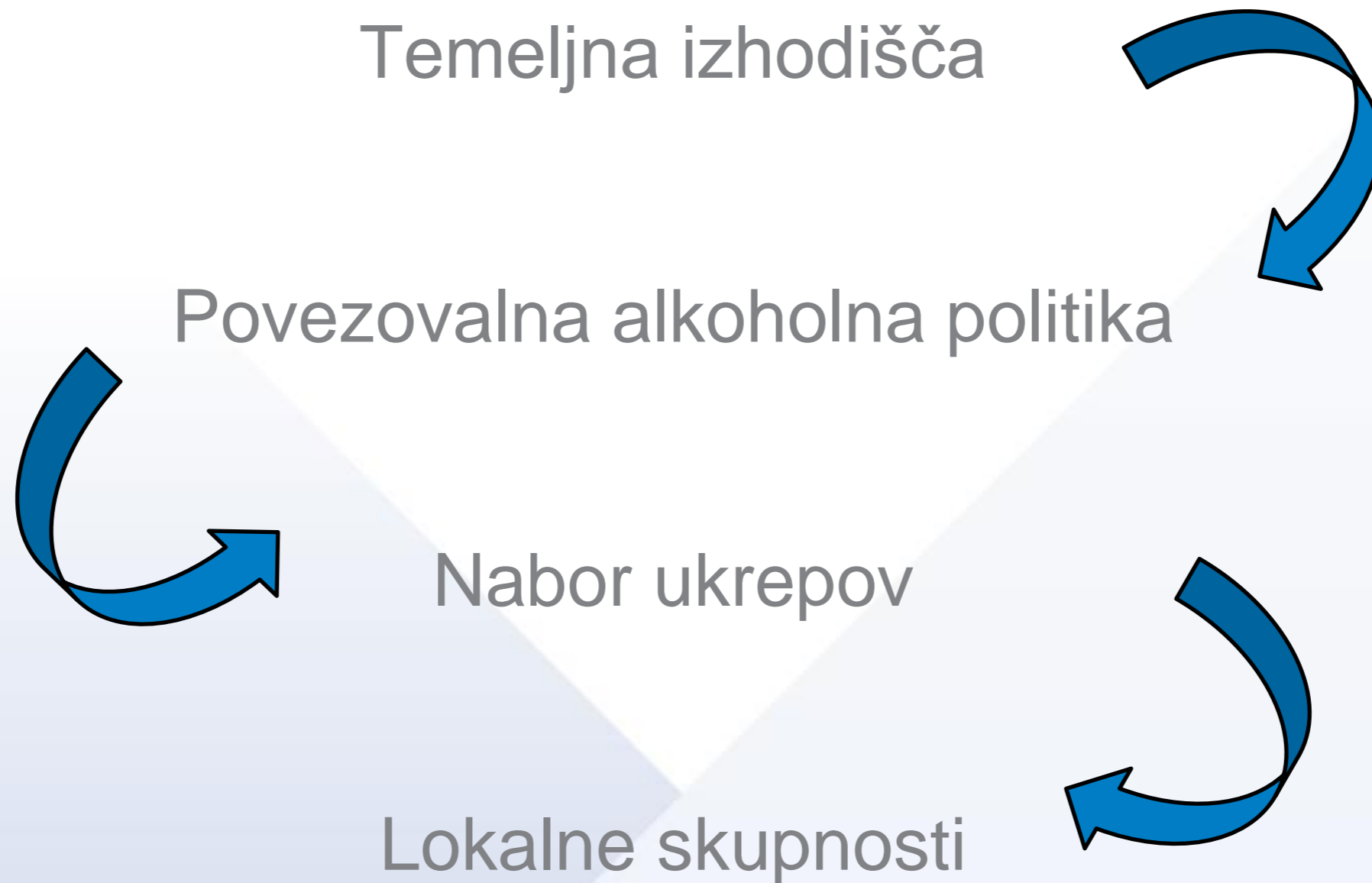
NIJZ

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

LOKALNE ALKOHOLNE POLITIKE

Rok Zaletel
NIJZ OE Ljubljana
Ljubljana, januar MMXV

ORIS VSEBINE

TEMELJNA IZHODIŠČA

EVROPSKE SMERNICE

Prednostni ukrepi:

- Zaščita mladih, otrok in nerojenih
- Zmanjšanje poškodb in števila smrti
- Zmanjševanje škode zaradi pitja pri odraslih
- Obveščanje, izobraževanje in ozaveščanje
- Razvoj in vzdrževanje skupne baze podatkov

NACIONALNA RAVEN

© Can Stock Photo - csp5372992

Nacionalna zakonodaja je okvir za lokalne ukrepe.

Primer nacionalnih tem:

- Minimalna starostna omejitev
- Maksimalna količina alkohola v krvi
- Licenčni sistem za prodajo
- Cena alkohola

LOKALNA RAVEN

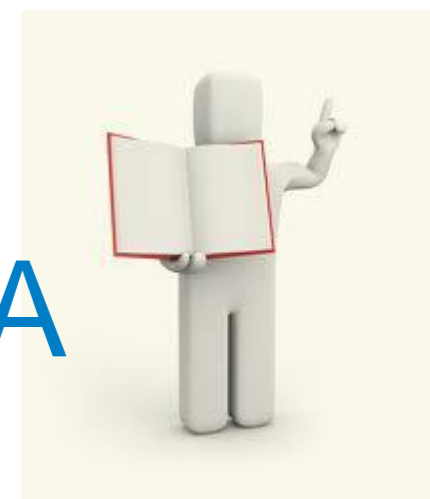

Lokalne skupnosti lahko znotraj zakonov določajo bolj „stroge“ omejitve:

- Ureditev dostopnosti alkohola na javnih površinah
- Intenzivnost izvrševanja lokalne in državne alkoholne politike

Pomembna vloga lokalnih skupnosti bi moral biti vpliv na pripravo nacionalne zakonodaje.

LOKALNA ALKOHOLNA POLITIKA

Aktivno dolgoročno sodelovanje med oblikovalci politike, stroko in lokalnimi deležniki iz različnih organizacij.

Cilji lokalne alkoholne politike:

- Zmanjšati dostopnost do alkohola v vsaki skupnosti
- Ozaveščanje in spreminjanje norm glede pitja alkohola

UKREPI

Ukrepi so lahko uspešni, lahko delujejo ali pa ne.

Pregled uspešnosti ukrepov s področij:

- Dostopnosti
- Okolja
- Vožnje
- Intervencij
- Izobraževanja
- Marketinga
- Cen

UKREPI - DOSTOPNOST

Dostopnost do alkohola:

- + Minimalna starost za pitje alkohola
- + Prepoved prodaje s popusti
- + Gostota prodajnih mest

UKREPI - OKOLJE

Okolja pitja alkohola:

- + Povečano izvajanje predpisov, odgovornost prodajalcev
- Odgovornost strežnega osebja

UKREPI - VOŽNJA

Vožnja pod vplivom alkohola:

- + Naključni alkotesti
- + Medijska kampanja proti vožnji pod vplivom alkohola
- Vozniki, ki ne pijejo

UKREPI - INTERVENCIJE

Zdravljenje in zgodnje intervencije:

- + Kratke intervencije pri visokorizičnih pivcih
- + Skupina za samopomoč

UKREPI - IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje:

- Ad hoc izobraževanje v šolah

UKREPI – MARKETING/CENE

Prepoved marketinga:

+ Zakonske omejitve izpostavljanja

Cene in obdavčitev:

+ Različne cene pijač

MINIMALNI PAKET ZA LAP

Minimalni paket ukrepov za lokalno alkoholno politiko:

- Izvajanje zakonov, predpisov, odlokov,...
- Predpisi glede omejevanja
- Podpora javnosti, širjenje informacij

(tudi elementi učinkovite preventive)

MOBILIZACIJA SKUPNOSTI

Metode:

- “Profesionalni” organizator v skupnosti
- Sodelovanje z javno upravo, podjetji, policijo,...
- Odbori, ki razvijajo/izboljšajo politike in podpirajo izvajanje
- Medijsko zagovorništvo in uporaba lokalni medijev

OBLIKOVANJE POLITIKE

Demingov krog – koraki za izvajanje lokalne alkoholne politike:

- Planiraj (izzivi, pristopi, cilji, vrednotenje, komunikacija, koordinator, casovni okvir, €,...)
- Naredi (pridobiti župana, mestni svet, ostale, razdeliti naloge, pozornost na komunikacijo,...)
- Preveri (preverjanje in ocenjevanje načrta)
- Ukrepaj (izboljšanje načrta, dolgotrajen proces)

PREDPISI

SZO poudarja:

Predpisi, ki omejujejo razpoložljivost alkohola so najbolj učinkoviti pri reševanju alkoholne problematike.

Funkcija formalnih predpisov postavi omejitve za fizično in ekonomsko dostopnost.

IZVAJANJE

Osrednji steber dobre alkoholne politike.

Ni izvajanja > ni učinkov.

Zavračanje ali sprejemanje strategij izvajanja je odvisno od percepcije javnosti, ali država oziroma lokalna skupnost pri tem misli resno ali ne oziroma kakšen je obseg kazni.

PODPORA SKUPNOSTI

Podpora skupnosti je komunikacijski steber politike:

- Ozaveščanje širše javnosti o nevarnostih pitje alkohola ali specifičnih skupin, kjer je tveganje večje.
- Povečanje znanja o alkoholni politiki, njenih osnovnih normah in nujnosti nekaterih ukrepov.
- Obveščanje javnosti o rezultatih politike.

VREDNOTENJE

Delovanje mora biti osnovano na dokazih, pa tudi lokalni politiki želijo vidne rezultate. Zato je nujno in pomembno tako:

- procesno vrednotenje, kot
- vrednotenje učinkov.

ZDRAVSTVENA REGIJA LJUBLJANA

1. Slab odziv na poziv za sodelovanje.
2. Lokalne akcijske skupine redko obstajajo.
3. V skupine vključeni ZD, CSD, Policija, VIZ, ne pa lokalne nevladne organizacije.
4. Lokalnih načrtov in strategij na področju alkohola ni.
5. Večina ne čuti potrebe po takšnem načrtu in strategiji.
6. Če bi pripravili načrt, bi potrebovali zunanjo pomoč.
7. Pogosti ukrepi: Preverjanje voznikov, strožje dodeljevanje podaljšanega poslovnega časa.

SKLEPNO

1. Bolje je ne ukrepati, kot ukrepati brez načrta.
2. Priprava načrta in izvajanje ukrepov lahko traja več let.
3. Lokalna oblast mora sprejeti trdno odločitev in zavezo za sodelovanje v tem procesu.
4. Zelo pomembno je izbrati pravega organizatorja oz. koordinatorja aktivnosti.

VIRI:

1. Oblikovanje lokalne alkoholne politike, Projekt
2. Analiza obrazcev za zbiranje informacij na temo lokalne alkoholne politike, Projekt
3. Global strategy to reduce the harmful use of alcohol, SZO
4. EU Alcohol strategy, Evropska komisija
5. Zakon o omejevanju porabe alkohola, DZ
6. Spletne strani lokalnih skupnosti